

Piramide

Deze werkvorm is een uitstekende manier om op participatieve wijze tot een besluit te komen. Het leert leerlingen tot een gezamenlijk besluit te komen, door zowel te praten als te tellen. Je kan deze methode ook gebruiken om dingen te rangschikken. Deze werkvorm staat meestal niet op zichzelf: waarschijnlijk zul je eerst andere oefeningen hebben gedaan om iets te onderzoeken, te brainstormen voordat je deze werkvorm gebruikt om tot een besluit te komen. Naast dit principe ondersteunt deze activiteit 'Leren door denken' en 'Leren door dialoog en interactie'.

Doelstellingen

De leerlingen:

- verkennen andere perspectieven.
- genereren argumenten.
- luisteren actief.
- leggen uit hoe hun denken is geëvolueerd.

Timing

De timing van deze activiteit is afhankelijk van vele factoren: ervaring, klascultuur, en hoe je deze uitvoert. De minimale tijd die je voor deze methode moet plannen is 45 minuten.

Materiaal

Post-its

Vorbereiding

Kies een onderwerp. Zorg voor minimaal 3 *elementen* waaruit de leerlingen kunnen kiezen. Mogelijke elementen kunnen zijn: verklaringen, feiten, ideeën, argumenten, problemen, oplossingen, ...

Schrijf elk element in kernwoorden op een poster en hang ze aan de muur of schrijf ze op het bord. Zorg dat er genoeg ruimte is om post-its te plakken. Je kunt ook tekeningen, foto's, enz. gebruiken om de verschillende elementen te tonen.

Je hoofdvraag bepaalt op welke manier de leerlingen zullen beoordelen: Welke oplossing zou je kiezen? Welk argument is het meest doorslaggevend? ...

Verloop

1 Input

Vertel de leerlingen dat ze *elementen* gaan beoordelen en/of tot een gemeenschappelijke beslissing komen over die elementen.

Bekijk of lees samen de input met betrekking tot de elementen: video's, korte verhalen, afbeeldingen, ... of fris de informatie op die je al met de leerlingen hebt opgebouwd. Zorg ervoor dat elke leerling weet waar de verschillende elementen over gaan. Noteer eventueel een ondersteunende sleutelzin bij elke actie.

2 Kies

Geef elke leerling drie post-its*. Ze plakken een post-it op drie *elementen* die bij je vraag passen. Afhankelijk van je vraag zullen de leerlingen verschillende keuzes maken.

Je wilt bijvoorbeeld dat ze kiezen tussen verschillende acties om pesten op school te verminderen:

- Welke acties spreken je aan?
- Welke acties zou je willen ondernemen (op school of elders)?
- Welke acties zijn volgens jou een goede oplossing?

Voor elk element dat ze kiezen, schrijven de leerlingen hun naam en de argumenten om dit element te kiezen op een post-it. Ze hangen hun post-it op bij de betreffende elementen.

*Bij 3 of 4 elementen geef je elke leerling slechts één post-it. Vanaf 5 elementen geef je ze 3 post-its.

3 Bespreek

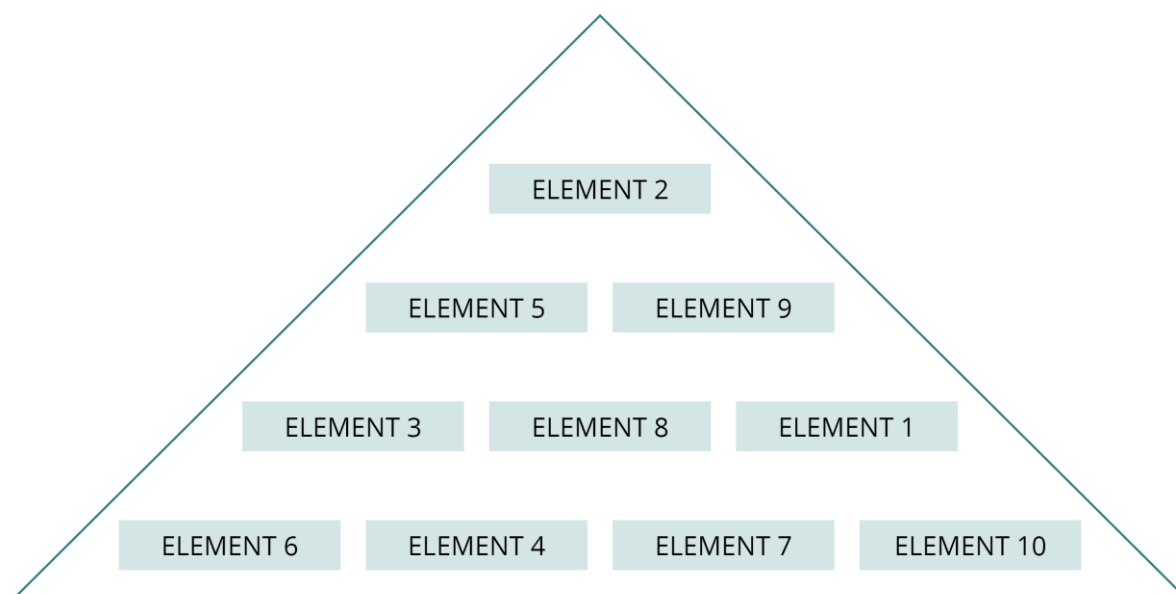
Bespreek kort de elementen en de verschillende post-its door te vragen:

- Welk element werd het meest/minst gekozen?
- Welke argumenten zijn er voor element x?
- Wie gaf min of meer dezelfde argumenten? Welke andere argumenten heb je bedacht om voor dit element te kiezen?
- Van welke elementen had je al eerder gehoord?

4 Rangschik en kies

Teken een piramide op het bord met hetzelfde aantal vierkantjes als het aantal elementen. Je kunt ook post-its gebruiken of foto's, plaatjes, ... als je dat gebruikt hebt om de elementen uit te drukken.

Rangschik de elementen in de piramide volgens het aantal post-its dat elk element kreeg. Schrijf de actie met de meeste post-its in het bovenste vakje en ga van daaruit naar beneden.

Bespreek:

- Welk element heeft je voorkeur? Ben je het eens met het element dat nu bovenaan staat? Waarom niet?
- Zou je je keuze veranderen nu je de argumenten van de andere leerlingen hebt gehoord? Wat zou dat zijn?
- Hebben we genoeg informatie om te kiezen of te beslissen?
- Is er extra informatie nodig om een keuze te maken? Welke? Hoe kunnen we die informatie verzamelen?
- Wat kunnen we met deze informatie doen: actie(s) uitvoeren, actie(s) verder onderzoeken, ...?

Verander eventueel de positie van de elementen in de piramide.

Bepaal tenslotte samen met de leerlingen welke elementen je gaat kiezen. Doe dit door het gesprek te ondersteunen en ervoor te zorgen dat alle verschillende perspectieven aan bod zijn gekomen. Doe vervolgens een voorstel of laat een leerling(en) een voorstel doen.

Ga na of iedereen zich in deze stelling kan vinden. Zo niet, vraag dan de leerling(en) een voorstel te doen om de stelling te veranderen.

TIP: Beperk je niet tot het kiezen van alleen het element bovenaan. Je kunt met meerdere elementen van bovenaf aan de slag.

5 Reflectie

Reflecteer samen met de leerlingen.

- Wat heb ik jullie laten doen?
- Hoe was het om drie elementen te kiezen?
- Wat was voor jou de belangrijkste reden om een keuze te maken?
- Hoe was het om naar de argumenten van de anderen te luisteren?
- Hoe was het om samen met de anderen een beslissing te nemen?
- Komt de rangschikking overeen met jouw keuze? Waarom (niet)?
- Op welke manier zou een rangschikking en vervolgens een keuze maken nuttig kunnen zijn? Waarom (niet)?
- Bij welke keuzes kan een piramide je helpen?

6 Variant

Je kan de leerlingen zelf, individueel of in kleine groepjes, vragen om input te verzamelen. Geef hen een camera of laat hen die meebrengen. Laat hen de school, de omgeving van de school of een andere plaats verkennen. Ze maken daarbij foto's van bepaalde elementen die hen opvallen, bijv.:

- o problemen die ze zien met betrekking tot afval;
- o oplossingen voor waterverspilling;
- o plaatsen waar ze graag naartoe gaan;
- o ...

Laat de leerlingen hun foto's uploaden op een digitaal platform of laat ze de foto's afdrucken. Laat ze eventueel één of twee foto's kiezen die het best aansluiten bij wat ze de anderen willen vertellen over de opdracht. Laat elke groep of leerling hun foto('s) toelichten en volg dan stap 2 en zo verder.

7 Brug naar thuis

- Laat de leerlingen thuis foto's maken van bepaalde elementen. Bijv:
 - Maak foto's van dingen die je thuis doet die de opwarming van de aarde helpen verminderen.
 - Maak foto's van dingen die je graag doet met je gezin (rangschik ze daarna en vergelijk ze met gezinnen in een andere school, buurt, land, ...).
- De volgende dag brengen ze verslag uit in de klas of vraag je hen om hun ervaringen op papier of online te zetten of een korte video of compilatie van foto's te maken, ...